

Meer tussen hemel en aarde (13)

JERUZALEM, ZWAARDEN, PLOEGSCHAREN, KIKKERERWTEN

Vandaag wordt in De Ark die passage uit het boek van Jesaja voorgelezen over Jeruzalem als de plek waarheen alle volken zullen komen om er vrede te leren. Zwaarden zullen tot ploegscharen worden omgesmeed en speren tot snoeimessen. Het is nu vroeg in de morgen en ik weet nog niet of ik erbij ga zeggen dat ook het tegenovergestelde in de Bijbel staat – de profeet Joël roept op tot precies de omgekeerde omsmeed-actie. Die lijkt dezer dagen meer gehoor te vinden in en om Jeruzalem, waar flessen tot granaten worden en stenen tot kogels, met dank aan een president van de Verenigde Staten die een ambassade tot een wig maakt en een vredewens tot oorlogskreet.

De profetische tekst van Jesaja gaat over leren, overdracht, onderwijs: zwaarden kunnen ploegijzers worden omdat niemand de strijd meer doorgeeft. De verbeterheid en de wrok worden niet meer van ouder op kind en van leraar op leerling doorgegeven. Dat is er wel een om over na te denken: wat geef ikzelf door, wat nemen anderen van me over, wat wasem ik uit? Soms kun je totaal van standpunt veranderen maar net zo verbeterd of krampachtig als eerst – dan is de wereld niets opgeschoten, want de kramp of de woede is dezelfde gebleven, en die geef je door.

Daarom ga ik in de kerkdienst het boek *Jeruzalem* van Yotam Ottolenghi en Sami Tamimi omhoog houden. Het is een kookboek door twee chefkoks van wie de een is opgegroeid in West-Jeruzalem en de ander in Oost-Jeruzalem. Ze nemen geen politiek standpunt in maar hopen dat verwondering over de gemeenschappelijke smakenrijkdom mensen echt kan verbinden. Ze verleggen de aandacht, ze gaan voor hart-verruimende ervaringen in plaats van hart-vernauwende debatten. Op pagina 13 staat deze tekst uitgelicht: “Het vergt een stap in blind vertrouwen, maar we nemen die stap graag, en verbeelden ons dat hummus de inwoners van Jeruzalem uiteindelijk bij elkaar zal brengen, als al het andere heeft gefaald”. Hummus: puree op basis van kikkererwt, basisvoedsel aan beide kanten van het front. In elk huis smaakt het anders want het kan op duizend manieren smeug gemaakt en gekruid – maar het verdeelt mensen niet in twee kampen.

Twee weken geleden was ik in Rotterdam bij het programma *East Jerusalem, West Jerusalem* over het muzikale vredeswerk van de Israeli David Broza en zijn Palestijnse vrienden. Hetzelfde recept: geen politieke debatten maar samen de verbindende kracht van muziek opzoeken, mensen bij elkaar brengen met een instrument in de hand, jamsessies voor jongeren organiseren in het vluchtelingenkamp. Daar kun je meewarig over doen, maar dat is dan misschien toch omdat je de strijd wilt doorgeven en niet de verwondering.

Het is adventstijd, en advent is wachten. Mijn yogajuf laat me soms een heel lastige houding innemen, met een draaiing in mijn lijf waar stramme spieren pijn van doen, en dan zegt ze: “En nu wachten, wachten, wachten”. Als ik dat volhoud, komt na een poosje zomaar de ontspanning, al is dat in het begin onvoorstelbaar.

Zonder verbeterheid en wrok zijn, leven van verwondering en dankbaarheid – dat is de moeilijke houding waarin we moeten wachten. Totdat de ontspanning komt en ‘niemand meer weet wat oorlog is’ (Jesaja 2, 4).

10 december 2017, Piet van Veldhuizen

De lezing over zwaarden en ploegscharen is te vinden in Jesaja 2, 2-5. Het zinnetje ‘ze zullen de oorlog niet meer leren’ is in de Nieuwe Bijbelvertaling weergegeven als ‘Niemand zal meer weten wat oorlog is’. De omgekeerde tekst staat in Joël 4, 10.

David Broza is o.a. te beluisteren via YouTube, bijvoorbeeld [in deze gezongen TED-talk](#).

[Terug naar Columns](#)

[Verder naar DeArkOnline](#)

[Terug naar Woordenmetzielenzin](#)